

EL SOCIALISTA

Organ de la U. S. C. - Secció de Banyoles i defensor dels treballadors

Dels articles publicats en son responsables llurs autors
Redacció i Administració : Carrer Ponent número 10

Preu: 15 Cts.

Visca el primer de Maig

Ja ha arribat el nostre tan esperat dia, el dia de més gloria, com es el mes de les flors, que amb elles tot i siguent aromàtiques i portant alegria, a nosaltres els humils, els obrers, els lluitadors de la nostra causa, ens porta un sentit de pena i de condol, per aquells honrats batalladors que donaren llur sang per defensar la ideologia de llibertat i sentiments humanitaris, defensant la jornada de les vuit hores.

Cal doncs que en aital dia ens fem responsables si no resplendeix tot el màxim sentit de germanor que se li ha de donar en aquest inolvidable dia. Cal també obrers, que mediteu uns moments en recordança dels que tant heroicament sacrificaren llurs vides per defensar el teu benestar, i la llibertat col·lectiva i individual que avui disfrutes. Homanatjem aquests homes, no deixant de manifestar-nos en tots els actes que es celebrant honorant als que tant brillantment foren els iniciadors de que es fes la jornada

de les vuit hores, els que feren front a la tirania burgesa els que no volgueren humillar-se davant el seu idealisme, que preferiren morir abans de deixar-se perdre el crit de llibertat.

Obrers del camp, del taller, de la fàbrica tots els que guanyeu el pà de cada dia amb el suor del nostre front, unim-nos almenys en aquest dia fent que arrelí en nostres cors l'esprit de llibertat justícia i democràcia.

Unim-nos per enderrocar la tirania burgesa i obtindre les reivindicacions de tots els que estem sotmesos a les urpes d'aquets traidors, que estan al costat (o fent veure) de l'Esglessia, ja els sembla que els queda perdonat tot.

Company cridem amb tota la força dels nostres pulmons

VISCA EL PRIMER DE MAIG

El Comitè

Abaix les subsistències i l'especulació de la carn

Al Poble li a arribat l'hora de dirigir-se en massa a Casa Ciutat i posar les coses de dret i de justícia. No es de llei que a Banyoles Poble Rural i productor de certs articles de menjar, com la Carn de Badella, Multó i Cunill es pagui a preus mes alts que a Barcelona, i certes vegades inclús el tusino, i els banyolins tan fresquets anant pagant. L'Ajuntament no es preocupa de la vida dels ciutadans, principalment dels humils. Vegeu com es preocupen els Ajuntaments de les Ciutats de Catalunya. Aquí va la prova de Barcelona.

«El precio de la carne. Las nuevas rebajas. En el Ayuntamiento facilitaron ayer la siguiente nota:

TERNERA

Pecho, falda y punta costilla a 2'25 el kilo i a 0'90 la libra. Espaldilla y Conejo a 4'25 y 1'70 id. id.

BUEY

Pecho, Cuello y punta Costillas, a 1'75 el kilo y a 0'90 la libra Espalda y Conejo a 3'75 y 1'70 libra.

CABRITO

Pecho, cuello, falda y punta costillas a 2'25 el kilo y a 0'90 la libra. Espalda a 4'00 y a 1'60 libra. Medio cabrito. 4'50 y 1'80 libra «barrejat» a 4'50 y 1'80 libra. «Barrejat» a 4'50 y 1'80 libra.

CARNERO

Pecho, cuello, falda y punta costillas a 4'25 el kilo y a 1'00 la libra. Espalda a 4'00 y 1'60 libra. Venta «barrejat» a 4'25 y 1'70 libra.

Nota de la Vanguardia del dia 19 d'Abril 1933».

A més a més el cunill de Banyoles, portat a Barcelona paga ports i 25 cèntims de dret i es ven a Barcelona a 2'30 y a 2'20 el tendre y el cunill vell a 2'00 pessetes i a 1'90 la lliure. A Banyoles, cunill tendre i vell a 2'40 la lliure, sense pagar Transports ni drets de Consums. Que us sembla la diferència de preus? i encara es més la falta de pés que encara agraba la situació.

Com aneu veient el nostre Ajuntament en dos anys de República encara es l'hora que s'hagi preocupat de la situació econòmica dels ciutadans humils, ni de treure els Consums, ni de la llei d'inquilinat, ni posar les balances reguladores en el mercat. Devant de tantes denúncies, fa com aquell qui no hi sent. La llet continua igual, sense analitzar; els llansols i matalassos als balcons; els carrers intransitables, plens de tota classe de brutícia es a dir que si no sembla Xauxa, poc s'en falta, i si no us en preocupeu, el vinent nombre us hi posarà una mica mes de pebre. — UN SOCIALISTA.

Contestant a "Renovació" en la secció de Tots Colors

Va fer molta gràcia aquell entrefilet de «Renovació», parlant de l'arreglador de la manifestació del dia de la Commemoració de la República, dient que ho feia molt bé, per haver assistit a altres processons, com en efecte així és, però calia que hi afegissiu que eren laiques, com laic era aquell acte que l'any passat es celebrà, presidit per les autoritats, a la Plaça dels Màrtirs de la República, i, bona falta va fer-hi quan aquella rata de sagristia, protestant d'un mal entès, va mouer tan gran escàndol i resultant que és dels vostres. Si dieu que ho fa tan bé aquell senyor, per què el mofeu? No vos sembla, si és que ho fa tan bé, que si ell hagués sigut alcalde, ni aleshores hauria sortit aquella rata, ni veuríem catifes ni culots per les balconades en tot l'any i menys haurien de presenciar-ho les autoritats en moments tan solemnes com els de que tractem? No vos sembla, vosaltres que dieu ho feu bé, que si aquell senyor fos alcalde no tindríem el poble dividit com el tennim, no veuríem tanta capelleta per les façanes, les coses estarien en el seu lloc i més nets i més tranzitables els carrers. Si es que ho feu tan bé com dieu, senyors de «Renovació», apa, mireu si feu alcalde a aquell arreglador, que potser acabaria amb tanta cosa indesijable com hi ha a nostra ciutat.

L'Hereu Riera

La garantia de la voluntat civil

El Congrés acordà imprimir i distribuir a les Seccions per tal que aquestes ho facin als militants que ho demanin, un document en el qual es consignarà amb precissió i claretat la voluntat civil de l'individu signatari, en cas de defunció, i alhora s'autoritzarà la Secció corresponent a reclamar i exigir, si cal, el compliment d'aquella voluntat.

Aquest document anirà signat per duplicat: un exemplar serà garantitzat amb el segell de la Secció i lliurat per aquesta al Jutjat, i l'altre serà arxivat en la Secció.

(De Justicia Social)

La significació de la Festa del 1er de Maig

Aquesta festa des dels primers anys de la seva celebració ha tingut una significació especial; la de prestar al proletariat com força organitzada i prepotent però amb propòsits i funcions d'alta ciutadania.

Llavat de cassos excepcionals en els quals la manifestació pública ha degenerat en explosió motinesca, les masses obreres en actitud ordenada pacífica s'han dirigit al poder i han fet entrega de llurs conclusions o programes de immediata aplicació.

Aquesta actitud dóna a la manifestació proletària un doble valor; l'intrinsec això es el que ja de per sí tenen les representacions de la ideologia obrera en quan expressen humana ascensió, i el relatiu de posar en evidència la capacitat dels obrers per als moviments de conjunt i de massa en possessió d'una força que s'exhibeix, i que s'imposa una voluntària contenció. L'actitud universal dels obrers en aquesta diada podria definir-se així:

Commemorem amb un acte de sencilla dignitat cívica la brutal i inhumana agressió perpetrada contra uns nostres companys. Sapiguen, sempre serem forts i que som humans. Tenim un credo que culmina llibertat, però com que no podeu comprendre, recolliu aquestes reivindicacions fragmentàries i incorporeu-les a les vostres tasques legislatives.

El moviment obrer, en el Primer de Maig, afirma la superioritat del seu fi i del seu procediment. Ressalta en primer terme el seu caràcter d'universal, consagra d'una manera expressa la seva modalitat pacífica, combina les normes del pensament i les de l'acció determinant la funció ciutadana, una manifestació de 1er de Maig es un espectacle únic en la història, un vast exèrcit que en un moment donat es manifesta en tots els països cenyint tota la terra, amb força suficient per a suspendre la seva vida i deixar-la com un planeta mort, petrificat, però es l'exèrcit del gran ideal que no pot contradir les seves essències altament humanes, i com que cada soldat es un home, un sentiment de santa germanor corre per les apretades files i s'obren tots els braços i els llavis s'obren per a cantar fervorosament la internacional.

Tenim ben arrelada la convicció que el moviment obrer sintetitza totes les ideologies presents i pretèrites de humana lliberació, és una lluita de classes en el sentit econòmic, però mes encara en el sentit moral i material quan diem que anem contra tots els privilegis, és perquè sabem que, privats d'ells, som més bons i mes forts.

Els privilegis aniquilen l'esprit dels homes, els privilegis tornen als homes vils i covards, aparteu el privilegi, i veureu emergir l'home, sà, vigorós, complet. Es el secret de la nostra força i la superioritat indiscutible de la nostra classe, per això el nostre triomf es fatal i enevitable.

Ens dol haver de dir que hi ha obrers que no comprenen el sentit de la lluita i interpreten la seva finalitat com si fos la conquesta successiva dels beneficis antisocial, l'extrahumà que s'opté precisament amb la gaubança dels privilegis. Aquesta falsa interpretació dels nostres objectius es reflexa en els mètodes de lluita i perjudica sensiblement la nostra significació ètica. Obrerisme i epicurisme son coses antagòniques. Per haver-les confoses, molts obrers de Catalunya han perdut la noció de ço que el Primer de Maig representa. Nosaltres, que aspirem a sentir la veu dels nostres en el magne coral d'aquesta gloriosa diada, volem que quedi ben marcada aquesta triple significació que per incompresa es repudiada per alguns obrers de Catalunya. — E. D.

Llegim de la "Campana de Gràcia"

El pobre don Alejandro està del tot perdut.

No hi ha pas res a fer. No és perillós, no mosega, no fa malifeta, però continua amb la seva mania de governar.

Cada dia fa noves declaracions i diu:

«El gobierno caerá... Pronto gobernaremos. El gobierno hace esfuerzos inútiles... nuestra hora se acerca».

L'Emiliano ja ha perdut la fé amb el seu cap, i ja comença a trobar que es pesat, que sempre diu el mateix i que està perdent el temps.

— «A ver don Alejandro a ver cuando gobernamos.»

— Mira hijo mio, ahora voy a ver al padre Leocadio, y mañana al Arzobispo de Toledo y la Madre Carmelita de las Angustias, vendran a verme en mi casa, si lo que me dicen concuerda con las últimas noticias de Tedeschini, avisaremos a los reverendos padres jesuitas y...»

— «Basta don Alejandro, basta... me encuentro mal...»

— «¿Que tienes, Emiliano, carne de mi carne?»

— «Cólico».

— «Será no lo dudes cólico Miserere...»

— Exaudinos Domine...

* * *

El dinar d'homenatge al senyor Dencans el serví el Bar de «L'Infern», el dinar portava ben enfonçada la marca d'origen.

No m'extranya perquè el menú es componia de la següent forma: Primer, Macarrons a lo feixistic acompanyat de entremés a la borbónica.

Segon: Badella a la Sangurjada.

Tercer: Ficandó a lo Cardenal Segura.

Cuart: Peu de porc a lo Martínez Anido, i després de treure foc de rabia per a tot el seu cos els hi donaren per postres trossus de capelletes confitades.

Tothom ho pogué comprovar que el dinar era «infernall».

* *

Duran i Guardia i les notes

El senyor Duran i Guardia es un regidor de grans capacitats. En les sessions municipals mai diu res, però pren notes, treu llibretes, es capfica amb les peroracions dels companys de Consistori, gira els ulls en meditació trascendental; es fica les mans a la butxaca com si les tingüés foradades i cerqués idees en els calçotets.

Els que assisteixen al consistori estan intriguadíssims:

«Que seran els llibrets i els papers del senyor Duran i Guardia, les opinions van dividides. Mentres hi ha qui assegura que el Sr. Duran i Guardia escriu la història del cooperatisme egípciu, des de la època Thinita fins al temps de la Reina Karomama altres fan córrer — males llengües que son — que posa uns comentaris erudits al marge de D. Jaume el Conqueridor».

* *

Un vodevil per En Santpere

Varem veure dies enrera el vodevil en el Teatre Espanyol «Filles de Budha», segons l'empresa. La darrera novetat d'aquest any, de l'any que ve i del altre doncs en comptes d'ésser vodevil no fou més que un joguet de les Filles de Maria. Santpere hi posarà un xic de coca de casa.

Als fanàtics

Els monàrquics fracassats s'han preocupat molt del segon aniversari de la República. i quina rabia. Som així nosaltres, lo que es llei en fem llei, i no fem com molts, que volguent el bé de tothom, sols van fars-ells, i segons dieu de les banderetes, els republicans no fem com vosaltres que per conquistar les consciències dels nens, els hi feu cinema i la mar de prometenses, i excursions, etz. Ara vos vindrà la feina, ja podeu cridar que no fareu conquesta.

D'interès públic

Es recomana als ciutadans de Banyoles que compran verdures al mercat, que procurin en bé propi de no menjarles crues sense desinfectar-les abans o que siguin ben bullides. Per evitar qualsevol mal que mantes vegades no se sab d'on bé, pel poc escrúpol que hi ha de rentar dites verdures en els recs on hi ha milions de cucs, i de tant en tant, una gallina morta, un cunill descompost, rates podrides i altres coses que no cal anomenar com per exemple el rec de Guémol tan abundós en temps d'aigüats. — P. B.

GLOSSARI

EL DIVENDRES SANT

D'ENGUANY

El divendres Sant d'aquest any, els catòlics el consideraren sant. Es més: creiem que els catòlics tenen dret a considerar sant aquest divendres i tots els divendres que vulguin. Nosaltres noensem oposar-nos-hi. Al contrari: creiem que tots els divendres poden ésser considerats sants si la santedat és el bé i la gent catòlica és bona.

De manera, que més facilitats!...

El que ja no ens sembla bé és que s'indignin perquè aquest any el divendres coincidía amb la festa del 14 d'abril, aniversari de la República. Hi ha catòlic que creu que això és una maniobra dels republicanots. Hi ha catòlic que creu que els republicans espanyols de 1933 han imitat als republicans francesos de 1793 i han reformat el calendari fent coincidir la festa alegre de la República amb el dia de dol de l'església.

Naturalment ja no caldria dir-ho: són els catòlics poc intel·ligents; les senyores Tuies i els senyors Canons del catolicisme.

Una mica de seny, una mica de serenitat, senyors, mai no ve malament. Ni els uns s'han d'indignar de la coincidència ni han d'alegrar-se els altres. Hi ha un refrany castellà que pot servir de pauta i de norma a uns i a altres. El refrany és el següent: «Cada uno en su casa y Dios en la de todos». Els no creients poden substituir Déu per la República. Però sense odis, sense esgarrips, que són sempre desagradables.

Una nota del Govern que, ajornant les festes per al dia 15 donava ales als catòlics — i ja els convenen ales, però no d'aquesta mena, als catòlics espanyols, perquè estan massa lligats a la política temporal — ens ha semblat inoportuna. I podia ésser perillosa, revifant el foc que hom volia apagar. La nota era aquesta: Amb motiu de coincidir el 14 d'abril amb divendres sant, s'ajornen les festes per al 15.

Sortosament, el poble ha sabut corregir la nota: hi hauran festes.

Festes que no han d'ésser cap atac a l'Església. Que plori l'Església la mort del Crist. I que rigui el poble celebrant la República. L'una cosa no té res que veure amb l'altra.

«Cada uno en su casa...», senyors.

VIRAI

(De «L'Esquella»).

La Festa dels Blanquers

El dia 25 prop passat es celebrà la tradicional festa del ram de la pell, la qual en tots els actes transcorregueren en extraordinària animació.

Això es un èxit per la comissió organitzadora que tot i fent la festa laica, els joves de la ciutat saberen donar una prova de simpatia per la classe treballadora.

Moltíssimes damiselles s'associaren a tan bella festa, mostrant-se a tot hora emvellides de poguer gaudir en tots els actes.

Hem demostrat els obrers que no tenim d'anar a demanar caritat als senyors Esteves i avem demostrat d'una manera ben palessa que no els tenim de menester i que ens ho sabiem fer sols. — *La Comissió*

Prèdiques que no ens convencen

Si alguna vegada, en altres èpoques anava a l'església, quant oïa al predicador esforsant-se en fer compendre les doctrines de la religió catòlica, al cap devall de la prèdica quedava jo amb una confusió que no em convensia la meva consciència, no emplenava les meves aspiracions espirituals.

D'aquesta mateixa manera, avui dia que la República impera a Espanya, hi ha gent que va a oïr aquests predicadors, o bé aquets que puguen a la trona i sense cap escrúpol, amb les seves paraules enverinan les doctrines de Crist explicant miracles que tendeixen a clavar una espina a la República, miracles o patranyes que sols existeixen dintre la seva imaginació, inculcant al poble estupideses i confusions, el poble lo que vol es claretat i elevació d'esprit, cosa que no es pot conseguir anant a l'església a oïr una missa semblant a la de las nou del pas-

sat 23, atacant d'una manera ben directa a la República. Hom no pot concebir que homes de carrera es dediquin a esgrimir uns arguments tan foscos, posant per tapa-bruts a Crist, com si les doctrines de Crist fora del camp religiós no poguessin subsistir, tot aquell humà que obre amb noblesa de cor i en plena consciència está posseït d'un Crist, del Crist vertader i no tenim necessitat d'anar escoltar gent que quan no son retribuïts com ells voldrien, es tornen feres contra d'un règim que per ells no reuneix les condicions que s'han imposat, no les que va posar Crist i es que desitgen fer reviure aquells dies tràgics i d'atràs per la humanitat.

Aquells temps, germans meus, no tornaràn més. — *R. Bonet*

OBRERS! No deixeu d'assistir al acte que tindrà lloc a les Estunes a les 8 del matí.

Esportives

El dia 16 del passat, es jugà en el camp de les Pedreres, un partit amistós entre el C. D. Montgrí i el F. C. Banyoles.

El partit fou alternat amb boniques jugades el qual feu que resultés força animat.

Guanyà el Banyoles per 4 a cap.

* * *

El dia 23 vingué a jugar el corresponent partit de campionat provincial el Palamós cap davanter d'aquest torneig.

En el seu camp ens guanyà per 2 a 1, el resultat palesà de la manera que lluità el nostre equip per fer front a tan potent adversari.

El partit doncs que és jugà el diumenge ha sigut dels bonics que s'han pogut veurer. Cal remarcar l'inclusió d'en Parera que donà un resultat admirable, fent que la ratlla delantera no decaigués ni un instant.

Guanyà el Banyoles per 4 a 1. Els autors dels gols foren: Parera 3 i Nogués 1. El Banyoles s'arreglenà de la següent forma:

		Carles		
		Cufí	Planells	
	Llinàs	Bramon	Tallada	
Pagès	Pujol	Parera	Nogués	Plà

Bloc de notes

DICIPLINA

Hem sabut que el Governador Sr. Prunés, ha posat una multa al capellà de Borgonyà de 250 pts. Ara va bé, escarmentar a aquests que son els que volen ensenyar al poble.

UN ASSE

Aquell que li varen posar una multa de 250 pts. per fer treballar als obrers el dia del segon aniversari de la República, qui torni.

L'ASSAMBLEA

Es varen explicar molt bé en Massó i en Matas, per l'Esquerra Catalana, i molts foren els del Centre Català d'Esquerra, que al sortir de l'Assamblea varen anar a veurer per la set que varen agafar.

PARTIT

Centre Català d'Esquerra, núm. 13, bon punt.

UN VIU

Un home intel·lectual ha citat, ja sabeu de que es tracta.

Si... ridiculeses de les seves.

UNIO

Sempre unió, a ont es aquesta, que no la veig? Mira, ara creix.

AL TANTO, UN MIRACLE

El diumenge passat a la missa de nou, un capellà, es va entretenir explicant una rondalla: Diu que en un poble, el Jutge va fer tocar les campanes per a celebrar el segon aniversari de la República, i a la nit mateixa el Jutge es va morir de repent.

Ja veieu de quina manera aquesta gent fa propaganda.

AL CONTRARI

Al poble de Benimafall el rector i el Batlle del poble volien fer tocar les campanes, i el campaner es va negar. El rector li va dir que a ells els hi agradava fer xibarrí en dia tan senyalat com es l'aniversari de la República, i es va decidir el Batlle junt amb dos vehins a tocarles, però un llamp que caigué matant al Batlle i ferint als seus acompanyants els impedí lograr el seu propòsit.

Aquest capellà pot explicar també aquest de miracle.

LA POLITICA LOCAL

Tot sembla que s'en va pel favoritisme: plasses de bombers, plasses de nuncis. Qui seran els que participaran del torró? Allà ha ont hi hagi mes vots ja veurem com acabarà.

PRIMER DE MAIG

Obrers i obreres, volgueu celebrar la vostra festa que demostrareu la llibertat, no os deixeu coaccionar per el vostre borgés. Si sabem que alguna casa facin treballar, ja ens en preocuparem de publicar el seu nom i els hi treurem els drapets al sol. Per cert que el dia del segon aniversari de la República, hi va haver burgés que va fer treballar d'amagat.

ALS IL·LUSOS

Ni ha molts que diuen que aquesta jornada electoral, els socialistes no han tingut majoria. En aquests pobles no hi havia cap organització socialista, ni tan sòlsament havien votat. Sols els cacics eren amos i senyors. Amb tot i aixó els socialistes i tenim 2.000 concejals. Es haver adelantat molt.

UN ALTRE QUE NO HAVIA FILAT D'AVUI

Diuenge prop-passat a Palamós, celebraren un míting d'Acció Catalana i en representació de Banyoles hi havia els germans Joan i Josep Gussinyer, Gaspar Masgrau i Ramón Badia.

Respecta als germans Gussinyer no'n tenim res a dir, car sempre han estat afiliats al partit d'Acció Catalana. Però, i els altres dos?... Aquests dos, son entre els firmants del Manifest de «Centre Republicà Català d'Esquerra». (Esquerra del Seny) i a més a més a la Junta de l'Ateneu Republicà d'Esquerra, també hi ha un Gaspar Masgrau.

Cadescú que ho comentí com vulgui.

UNA FALSETAT

El nostre bon amic en Miquel Rós de Camós, fou falsament acusat d'haver insultat a un vehí seu, i la veritat del fet es que fou el mateix denunciant qui va insultar a ell.

Nosaltres que el coneixem, no el creiem capaç d'insultar ni agradir a ningú si no es en defensa propia.

UN MITIN A L'ATENEU

El dilluns a les 3 de la tarda tindrà lloc en el saló d'espectacles de l'Ateneu Republicà d'Esquerra un míting per a commemorar la festa del treball.

Pendran part en aquest acte la escritora senyora ELIONOR SERRANO i el gran propagandista senyor JOAN FORMENT.

OBRERS

Porteu la vostra dona, i els solters la novia, a sentir les conferencies, hi ha que tota vegada les dones tenen dret al vot, en treure-ho més aventatge que portar-la al teatre.